

Wrocław, 17 kwietnia 2023 r.

dr hab. Marcin Walczyński
Zakład Translatoryki
Instytut Filologii Angielskiej
Uniwersytet Wrocławski
Nr ORCID: 0000-0001-8666-3603
marcin.walczynski@uwr.edu.pl

RECENZJA DOROBKU DOKTORA PAWŁA KORPALA W ZWIĄZKU Z POSTĘPOWANIEM HABILITACYJNYM W DZIEDZINIE NAUK HUMANISTYCZNYCH W DYSCYPLINIE JĘZYKOZNAWSTWO

1. Formalne podstawy recenzji

Niniejsza recenzja dorobku dr. Pawła Korpala została sporządzona na zlecenie Dziekany Wydziału Anglistyki dr hab. Joanny Pawelczyk, prof. UAM oraz Rady Naukowej Dyscyplin Językoznawstwa i Literaturoznawstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, która Uchwałą nr 146/RND/SNJL/2022/2023 w dniu 16 lutego 2023 r. zatwierdziła skład komisji habilitacyjnej powołanej w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dr. Pawła Korpala w dziedzinie nauk humanistycznych, w dyscyplinie językoznawstwo.

Oceny poszczególnych aspektów działalności dr. Pawła Korpala dokonano na podstawie rzetelnie i starannie przygotowanego zestawu dokumentów złożonego przez Habilitanta w związku z postępowaniem habilitacyjnym, spośród których najistotniejsze dla poniższej oceny są cykl publikacji przedstawiony jako osiągnięcie naukowe, autoreferat oraz wykaz osiągnięć naukowych stanowiących znaczny wkład w rozwój językoznawstwa.

2. Informacje o Habilitancie

Dr Paweł Korpala od samego początku swojej edukacji, a później także i kariery akademickiej, związany jest z Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W 2012 r., na Wydziale Neofilologii, Habilitant ukończył studia magisterskie w zakresie filologii angielskiej z filologią germańską, specjalizując się w tłumaczeniach ustnych. Dwa lata później (w 2014 r.), na tym samym wydziale Habilitant obronił pracę magisterską z filologii duńskiej. Obrona rozprawy doktorskiej na temat lingwistycznych i psychologicznych wyznaczników stresu w przekładzie symultanicznym, napisanej pod kierunkiem dr hab. Bogusławy Whyatt, prof. UAM, miała miejsce już na Wydziale Anglistyki w 2016 r. Rok później – w 2017 r. – Habilitant ukończył studia psychologiczne na Wydziale Nauk Społecznych UAM. Warto jeszcze nadmienić, że dr Paweł Korpala uczestniczył w różnych warsztatach i szkoleniach, których celem było poszerzenie wiedzy, umiejętności i kompetencji w zakresie dydaktyki przekładu ustnego, metodologii badań naukowych oraz pozyskiwania finansowania projektów naukowych ze źródeł zewnętrznych.

Od 2016 r. dr Paweł Korpala zatrudniony jest na stanowisku adiunkta w Zakładzie Studiów nad Przekładem Wydziału Anglistyki UAM. Z tego krótkiego przeglądu wykształcenia i kariery Habilitanta można wysnuć wniosek, że mamy do czynienia z gruntownie wykształconym naukowcem, którego ukierunkowanie naukowe jest w pełni uzasadnione podjętymi wcześniej studiami wyższymi.

3. Ocena głównego osiągnięcia naukowego – cyklu publikacji

Do oceny w postępowaniu habilitacyjnym dr Paweł Korpala przedłożył cykl publikacji pt. *Psychofizjologia języka i afektu w tłumaczeniu ustnym*, składający się z ośmiu prac, z czego jedna została opublikowana przed uzyskaniem przez Habilitanta stopnia doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa. Już na samym początku trzeba zauważyć, że praca naukowa dr. Pawła Korpala charakteryzuje się interdyscyplinarnością, ponieważ z sukcesem łączy metodologie zaczerpnięte z językoznawstwa, konkretniej psycholingwistyki, przekładoznawstwa i psychologii, co owocuje innowacyjnymi, nietuzinkowymi koncepcjami badań, których wyniki mają dużą wartość naukową.

Jak zauważa w swoim autoreferacie dr Paweł Korpala, badania nad psychofizjologią języka i afektu w przekładzie ustnym są potrzebne, ponieważ tłumaczenie ustne – z perspektywy tłumacza – to nie tylko operacja językowa, której celem jest przełożenie komunikatu z języka źródłowego na język docelowy. To cały szereg innych procesów, które powodują, że ten rodzaj przekładu – dla wielu jego praktyków – związany jest z wysiłkiem poznawczym i emocjonalnym. W swoich badaniach Habilitant stosuje metodologię psychofizjologiczną, co często pozwala na uchwycenie tych aspektów odczuwanych przez tłumacza ustnego emocji czy stresu, które inaczej pozostałyby tylko w sferze wewnętrznych przeżyć tłumacza, a więc przekładoznawcy nie mieliby do nich dostępu. Można więc stwierdzić, że stosowane w badaniach przekładoznawczych przez dr. Pawła Korpala metody badawcze (okulografia, analiza tętna i przewodnictwo skórne, a także ich połączenie – w niektórych pracach – z kwestionariuszami) pozwalają na odkrycie istotnych związków pomiędzy sygnałami obserwowanymi w/na ciele badanego tłumacza ustnego a przeżywanymi przez niego stanami podczas tłumaczenia. W badaniach nad przekładem ustnym wciąż relatywnie mniej uwagi poświęca się badanym przez Habilitanta aspektom psychoafektywności aniżeli, na przykład, wymiarowi poznawczemu (choć w ostatnich latach wzrasta liczba projektów badawczych poświęconych psychoafektywności w tłumaczeniu ustnym) i dlatego warto podkreślić, że badania empiryczne dr. Pawła Korpala z wykorzystaniem metod psychofizjologicznych można uznać za oryginalne i zawierające elementy innowacyjne, szczególnie w odniesieniu do polskiego przekładoznawstwa.

W pierwszym artykule cyklu, zatytułowanym „Stress experienced by Polish sworn translators and interpreters”, opublikowanym w czasopiśmie *Perspectives: Studies in Translation Theory and Practice* (140 punktów w punktacji Ministerstwa Edukacji i Nauki), Habilitant omawia ważne zagadnienie – stres doświadczany przez polskich tłumaczy przysięgłych języka angielskiego. Z uwagi na charakter swojej pracy oraz okoliczności, w jakich świadczą swoje usługi tłumacze przysięgli, dosyć często odczuwają oni stres spowodowany takimi czynnikami jak, na przykład, inne osoby uczestniczące w akcie przekładu (np. przestępcy, podejrzani, więźniowie, ale też policjanci, sędziowie, prokuratorzy), kontekst sytuacyjny (np. sprawa w sądzie karnym, sprawa w urzędzie imigracyjnym), czy tematyka tłumaczonych tekstów/wypowiedzi (np. materiały dowodowe przedkładane w postępowaniach dotyczących poważnych przestępstw, dokumenty w sprawach determinujących los innych osób). Stąd też podjęcie badań nad tym aspektem przekładu poświadczanego jest istotne zarówno dla teoretyków, jak i praktyków tego rodzaju tłumaczenia.

Głównym celem badania, jak wskazuje Habilitant, było zbadanie tłumaczy przysięgłych pod względem: (1) czynników stresogennych, których doświadczają; (2) medycznych objawów stresu, jakie obserwują; (3) zadowolenia z wykonywanej pracy; (4) strategii radzenia sobie ze stresem; (5) opinii na temat wpływu stresu na pracę tłumacza przysięgłego; (6) roli doświadczenia w modulacji stresu i wykorzystywanych strategii radzenia sobie z nim. Główną metodą badawczą było kwestionariusz. W badaniu okazało się, że respondenci dostrzegają czynniki stresujące w różnych aspektach przekładu poświadczanego, spośród których najczęściej odnotowywane były szybkie tempo wypowiedzi w języku źródłowym, ograniczony dostęp do materiałów przygotowujących, niezadowolające warunki prac, akcent osoby tłumaczonej, czy ograniczony czas na przygotowanie się do tłumaczenia. Stresory te przekładać się mogą na różnorodne objawy chorobowe, spośród których najpowszechniejszymi są, co zrozumiałe, zmęczenie, problemy z kręgosłupem czy ze wzrokiem. Jeśli chodzi o część badania poświęconego zadowoleniu z pracy, respondenci wymieniali zadowolenie z tematyki tekstów, które tłumaczą, a także satysfakcjonujące relacje z prywatnymi klientami, którym świadczą swoje usługi. Oczywistym aspektem, ocenianym najniżej przez uczestników badania, są niezwykle niskie stawki za tłumaczenie poświadczane dla organów wymiaru sprawiedliwości. Stwierdziwszy na podstawie danych uzyskanych z ankiet, że praca tłumacza przysięgłego jest stresująca,

| Recenzja dorobku dr. Pawła Korpala w związku z postępowaniem habilitacyjnym w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo prowadzonym przez Radę Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Habilitant zbadał także strategie radzenia sobie ze stresem. Respondenci podawali różne sposoby walki ze stresem związanym z wykonywaną przez nich pracą.

Ogólnie rzecz ujmując, praca Habilitanta jest wartościowym wkładem w studia nad zawodem tłumacza przysięgłego w Polsce. Dzięki wykorzystaniu metody samoopisowej Autorowi udało się pokazać, że zawód tłumacza przysięgłego jest stresujący, że tłumacze doświadczają różnych symptomów medycznych stresu, ale także że stosują różne strategie na zniwelowanie tych stresujących doświadczeń. Praca ta ponadto ukazuje niezbyt optymistyczny, ale zgodny z rzeczywistością, obraz (często słabo wynagradzanej) profesji tłumacza przysięgłego języka angielskiego.

Drugą publikacją w cyklu jest artykuł pt. „On the potential impact of directionality on emotion processing in interpreting” opublikowany w prestiżowym czasopiśmie *Onomázein. Journal of Linguistics, Philology and Translation* (100 punktów w punktacji Ministerstwa Edukacji i Nauki). Habilitant jest współautorem tej pracy (drugą autorką jest dr Katarzyna Jankowiak z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), a swój wkład wycenił na 55%. Celem pracy, było przedstawienie raportu z eksperymentalnego badania pilotażowego przeprowadzonego na pięciu zawodowych tłumaczach ustnych, w którym badani wykonali zadania tłumaczenia tekstu nacechowanego emocjonalnie (negatywnie), jak i tekstu neutralnego. W badaniu zastosowano triangulację metod badawczych – przewodnictwo skórne (metoda psychofizjologiczna) i kwestionariusz Skali Uczuć Pozytywnych i Negatywnych (metoda samoopisowa). Opracowując uzyskane w toku badania dane, autorzy posłużyli się dodatkowo metodami statystycznymi. Okazało się, że kierunek przekładu nie ma istotnego wpływu na to, jak tłumacze przetwarzają emocje (choć zauważono zwiększone przewodnictwo skórne podczas przekładu tekstu nacechowanego negatywnie).

Należy przyznać, że koncepcja, schemat oraz realizacja badania były w dużej mierze oryginalne. Z racji tego, że było to badanie pilotażowe, można oczekiwać, że badacze przeprowadzą badanie właściwe, które – być może – pełniej ukaże to, czy kierunek przekładu ustnego nacechowanego emocjonalnie tekstu źródłowego ma wpływ na psycho-afektywność tłumacza i przetwarzanie międzyjęzykowe.

Oceniana powyżej publikacja jest z całą pewnością wartościowa i wzbogacająca poznawczo. Ponadto praca Habilitanta wskazuje, że dzięki zastosowaniu metod psychofizjologicznych, przekładoznawcy badający psycho-afektywność tłumacza ustnego mogą w jeszcze większym stopniu znaleźć odpowiedzi na pytania odnośnie do przetwarzania, doświadczania i regulacji emocji podczas wykonywania swojej pracy.

Trzecim artykułem cyklu jest praca zatytułowana „Through your skin to your heart and brain: A critical evaluation of physiological methods in Cognitive Translation and Interpreting Studies”, która ukazała się w liczącym się czasopiśmie *Linguistica Antverpensia, New Series: Themes in Translation Studies* (70 punktów w punktacji Ministerstwa Edukacji i Nauki). Współautorką pracy jest prof. Ana María Rojo López z Uniwersytetu w Murcji, a dr Paweł Korpala swój wkład w powstanie artykułu wycenił na 50%. Artykuł dotyczy kwestii metodologicznych w psychofizjologicznym podejściu do badań przekładoznawczych. Autorzy przedstawiają metody psychofizjologiczne, które są stosowane w analizach działalności tłumaczy – badania tętna i zmienności rytmu serca oraz przewodnictwo skórne. Badacze nie ograniczają się jednak tylko do suchego opisu tych metod, uwypuklenia ich zalet oraz wskazania zauważonych wad, niedoskonałości i braków. Badacze wchodzą w temat głębiej i pokazują np. wskaźniki, zmienne i schematy badawcze, odnosząc się przy tym do standardów obowiązujących w zbieraniu i analizie danych. Istotną częścią pracy jest podrozdział poświęcony etyce badań z wykorzystaniem narzędzi psychofizjologicznych, ponieważ to właśnie aspekty etyczne powinny stanowić jeden z pierwszych elementów projektowania prac badawczych z wykorzystaniem opisywanych przez naukowców metod. Dr Paweł Korpala i prof. Ana María Rojo López podkreślają także wagę triangulacji w badaniach psychofizjologicznych, dzięki czemu możliwe jest pełniejsze uchwycenie istoty badanego zjawiska.

Oceniany artykuł pokazuje, że stosowana przez Habilitanta metodologia ma swoje głębokie uzasadnienie, jest przemyślana oraz – w połączeniu z innymi metodami – pozwala dokładniej zbadać powiązania pomiędzy przekładem a różnymi zjawiskami w obszarze psycho-afektywności tłumacza. Biorąc pod uwagę fakt, że wciąż jest relatywnie niewiele projektów przekładoznawczych realizowanych z wykorzystaniem omawianych metod badawczych, praca ta wskazuje także na to, że prowadzone przez dr. Pawła Korpala badania naukowe są w dużej mierze nowatorskie i pozwalają analizować dotychczas niebadane obszary psycho-afektywności

tłumacza. Inną wartością tej publikacji jest to, że stanowi ona swego rodzaju poradnik o tym, jak stosować omawiane metody, na co zwracać szczególną uwagę oraz jak analizować uzyskane w ten sposób dane. Podsumowując, recenzowany artykuł, będącym ważnym głosem w dyskusji nad metodologią ukierunkowanych psychofizjologicznie badań nad przekładem, należy ocenić pozytywnie.

Kolejnym artykułem cyklu jest praca zatytułowana „Combined problem triggers in simultaneous interpreting: Exploring the effect of delivery rate on processing and rendering numbers”, która ukazała się na łamach wspomnianego już powyżej czasopisma o bardzo dużej renomie – *Perspectives: Studies in Translation Theory and Practice* (140 punktów w punktacji Ministerstwa Edukacji i Nauki). Współautorką pracy jest dr Katarzyna Stachowiak-Szymczak z Uniwersytetu Warszawskiego. Habilitant wycenił swój wkład we współautorstwo na poziomie 50%. Celem pracy było zbadanie, czy przetwarzanie i oddawanie w wypowiedzi docelowej liczebników, będących jednym z powszechniejszych źródeł problemów w przekładzie ustnym, mogących znacznie zwiększać obciążenie kognitywne tłumacza, zależne jest od tempa wypowiedzi źródłowej. Należy więc przyjąć, że w odróżnieniu od wielu innych badań, gdzie badano, jak tłumacze radzą sobie z pojedynczymi obszarami problematycznymi, opisywany eksperyment dotyczył połączenia dwóch elementów problematycznych – wartości liczbowych oraz tempa wypowiedzi źródłowej. Tym razem, w swoim eksperymencie przeprowadzonym z udziałem profesjonalnych tłumaczy oraz studentów tłumaczenia, badacze zastosowali metodologię z wykorzystaniem okulografii, a więc badania fiksacji na slajdach towarzyszących tekstowi źródłowemu (tzn. liczba fiksacji na minutę oraz łączny czas fiksacji). We wnioskach płynących z przeprowadzonych studiów badacze zauważają, między innymi, że szybkość podawania tekstu źródłowego wpływa na jakość przekładu wartości liczbowych. Okazuje się także, że lepsze jakościowo (tzn. wierniejsze względem wypowiedzi źródłowych) teksty docelowe generowali zawodowi tłumacze (niezależnie od tempa wypowiedzi oryginalnej), co można tłumaczyć większym doświadczeniem, umiejętnościami, wiedzą i kompetencjom. Szybkie tempo produkcji wypowiedzi źródłowej miało także wpływ na liczbę odnotowanych fiksacji, która była wyższa w przypadku szybkiego tempa wygłaszania wypowiedzi oryginalnej, a to znowu może świadczyć o zwiększonym wysiłku poznawczym.

W ocenie recenzenta praca ma dużą wartość poznawczą z dwóch głównych powodów. Po pierwsze, zbadano połączony efekt dwóch źródeł problemów – tempa wygłaszania tekstu źródłowego oraz występowania w nich wartości liczbowych. Po drugie, zastosowano okulografię do analizy ruchów gałek ocznych u tłumaczy dokonujących przekładu symultanicznego liczebników z wykorzystaniem slajdów, a takie badanie może przynieść informacje na temat obciążenia poznawczego. Z tego względu badania te są istotne dla studiów nad przekładem ustnym, szczególnie nad przetwarzaniem liczb i wysiłkiem poznawczym oraz różnicami w tym zakresie między praktykującymi tłumaczami zawodowymi a tymi, którzy są na końcu formalnej edukacji tłumaczeniowej, ale jeszcze nie mają zbyt dużego doświadczenia zawodowego. Z całą pewnością jest to ciekawa i obiecująca ścieżka dalszych badań nad przekładem symultanicznym, które mogą także dostarczyć ważnych implikacji dla dydaktyki przekładu konferencyjnego.

Artykuł piąty w cyklu to praca zatytułowana „Interpreting accuracy and visual processing of numbers in professional and student interpreters: An eye-tracking study”, która ukazała się w czasopiśmie *Across Languages and Cultures* (100 punktów w punktacji Ministerstwa Edukacji i Nauki). Podobnie jak artykuł oceniony powyżej praca powstała we współpracy z dr Katarzyną Stachowiak-Szymczak, przy czym wyceniony przez Habilitanta wkład w jej powstanie to 50%. Z lektury tekstu wynika, że jest to raport z podobnego w kilku aspektach badania, które stanowiło podstawę do wcześniej omówionego artykułu, lecz tym razem uwaga skupiona jest na zagadnieniu przetwarzania liczebników oraz związanym z tym wysiłkiem poznawczym w tłumaczeniu symultanicznym, w którym badani (tłumacze zawodowi i studenci tłumaczenia konferencyjnego) mają do dyspozycji materiały wizualne – slajdy. Wykorzystując dane uzyskane za pomocą okulografu, badacze skupili się na liczbie fiksacji, średniej długości fiksacji oraz łącznym czasie fiksacji, które wskazują na intensywność obciążenia poznawczego. Wyniki badania pokazują, że wysiłek poznawczy był większy u studentów aniżeli u zawodowych tłumaczy, a także że profesjonalni tłumacze mają lepiej rozwinięte umiejętności przekładu wartości liczbowych, a co się z tym wiąże lepsze umiejętności korzystania z informacji słuchowych i wizualnych podczas przekładu ustnego. Oprócz wniosków o tym, że liczby to rzeczywiste źródło problemów dla tłumaczy symultanicznych, że zawodowi tłumacze lepiej radzą sobie z przetwarzaniem liczb i oddawaniem ich w produkcji docelowej, że dostęp do materiałów

| Recenzja dorobku dr. Pawła Korpala w związku z postępowaniem habilitacyjnym w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo prowadzonym przez Radę Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

wizualnych z liczbami może poprawić jakość przekładu mierzoną jego wiernością względem oryginału, badacze zauważają także, iż w przypadku zawodowych tłumaczy odnotowano większą liczbę fiksjacji, ale ich średni czas był krótszy niż u studentów. W świetle tego można wysnuć wniosek, że to właśnie uczący się przekładu konferencyjnego doświadczali intensywniejszego obciążenia poznawczego podczas przekładu wspomaganego materiałem wizualnym. Ważnym aspektem omawianego artykułu jest praktyczne ukierunkowanie wyników badań. Innymi słowy, autorzy wskazują na implikacje dla dydaktyki przekładu konferencyjnego, pośród których są, na przykład, potrzeba uwzględniania podczas zajęć z tłumaczenia kabinowego ćwiczeń przekładu elementów problematycznych takich jak wartości liczbowe (z wykorzystaniem pomocy wizualnych, notacji czy współpracy z partnerem z kabiny), ponieważ to właśnie przekład takich danych może wymagać zwiększonego natężenia procesów przetwarzania informacji i wysiłku poznawczego. W ocenianej pracy warto również zwrócić uwagę na wysokiej wartości wstęp, w którym autorzy omawiają przetwarzanie liczb w umyśle i mózgu, a także istotę problemu przetwarzania i tłumaczenia liczb w przekładzie ustnym.

Recenzowany artykuł należy ocenić wysoko, ponieważ badacze przedstawiają w nim ciekawy eksperyment, z wykorzystaniem oprzyrządowania okulograficznego, w którym badają trudno uchwytnie inaczej zjawiska przekładoznawcze, do jakich bez wątplenia należą kwestie obciążenia poznawczego, czy przetwarzania danych multimodalnych. Jest to zatem kolejna interesująca i wartościowa praca.

Kolejna praca w cyklu to artykuł pt. „Investigating interpreters' empathy: Are emotions in simultaneous interpreting contagious”, która została opublikowana w prestiżowym czasopiśmie *Target: International Journal of Translation Studies* (100 punktów w punktacji Ministerstwa Edukacji i Nauki). Współautorką pracy jest dr hab. Aleksandra Jasielska, prof. UAM. Habilitant wycenił wkład w powstanie tej pracy na 75%. Badacze analizują interesujące zjawisko zarażenia afektywnego u tłumaczy. Badają oni więc, czy tłumacz ustny niejako przejmując emocje mówcy, co uwidacznia się w pobudzeniu fizjologicznym. By zweryfikować swoją hipotezę, badacze przeprowadzili eksperyment na tłumaczach konferencyjnych, którzy zostali poproszeni o przekład tekstu neutralnego oraz tekstu nacechowanego emocjonalnie. Podczas wykonywania zadania badani byli podłączeni do urządzenia rejestrującego ich pobudzenie fizjologiczne na skórze (tzn. do aparatury rejestrującej przewodnictwo skórne), a także byli poproszeni o wypełnienie kwestionariusza na temat uczuć pozytywnych i negatywnych. Badanie przyniosło ciekawe i inspirujące wyniki. Dowodzą one, że tłumacze rzeczywiście mogą odczuwać podobne stany emocjonalne do tych, których doświadczają mówcy wygłaszający swoje emocjonalne teksty źródłowe.

Omawiany artykuł należy ocenić wysoko z co najmniej kilku powodów. Po pierwsze, praca opisuje, jak większość dorobku Habilitanta, zagadnienia psycho-afektywności tłumacza ustnego. Jak już wcześniej wielokrotnie wspomniano, badania nad psycho-afektywnością tłumaczy są podejmowane zdecydowanie rzadziej niż studia nad zjawiskami poznawczymi, a przecież wiadome jest, że tłumaczenie ustne związane jest z różnymi emocjami i stresem. Z tego powodu, artykuł jest istotnym wkładem w rozwój badań nad psycho-afektywnością. Po drugie, koncepcja eksperymentu oraz jego schemat są dość oryginalne; niewiele jest prac, w których bada się wpływ emocji mówcy na emocje tłumacza. Po trzecie, godnym uwagi aspektem pracy jest drobiazgowy opis metodologii eksperymentu. Wobec powyższego recenzowany artykuł jest kolejnym istotnym wkładem dr. Pawła Korpala w rozwój przekładoznawstwa.

Przedostatni artykuł w cyklu to praca zatytułowana „The whole picture: Processing of numbers and their context in simultaneous interpreting”, która opublikowana została w czasopiśmie *Poznań Studies in Contemporary Linguistics* (70 punktów w punktacji Ministerstwa Edukacji i Nauki). Współautorką pracy jest dr Katarzyna Stachowiak-Szymczak. Habilitant wycenił swój wkład w powstanie pracy na 50%. Na grupie zarówno zawodowych tłumaczy, jak i studentów przekładu ustnego, naukowcy, wykorzystując okulografię do oceny obciążenia poznawczego, przeprowadzili eksperyment, w którym zbadano przetwarzanie liczebników oraz ich kontekstu, a także wierność przekładu ustnego względem tekstu źródłowego. Podczas zadania tłumaczeniowego, badanym pokazywano slajdy z informacjami, zawierającymi liczby oraz kontekst, do którego się odnosiły. Okazało się, że zawodowi tłumacze wykonali tłumaczenie lepsze jakościowo pod względem oddania w tekście docelowym wartości liczbowych i ich kontekstu, co tłumaczone jest większym doświadczeniem, umijętnościami i wiedzą w tym zakresie. Nie zaobserwowano zmniejszonej jakości w oddaniu kontekstu w wyniku obciążonego większym wysiłkiem poznawczym przetwarzania liczb, a – jak zauważają autorzy – im wyższa

była jakość tłumaczenia tych liczb, tym wyższa była jakość oddawania kontekstu, co może być tłumaczone dostępem do wizualizacji tłumaczonych informacji w postaci slajdów, a to z kolei może wpływać na zmniejszenie wysiłku poznawczego. Ponadto, z racji tego, że okulograf zarejestrował większe obciążenie poznawcze, mierzone średnią długością fiksacji, gdy uczestnicy badania przetwarzali wartości liczbowe, można wywnioskować, że to właśnie przekład liczb jest bardziej angażujący poznawczo niż kontekst, do którego się odnoszą.

Artykuł ten jest kolejną ciekawą pracą dr. Pawła Korpala na temat przetwarzania liczb w tłumaczeniu symultanicznym. Dzięki zastosowaniu metod okulograficznych, badacze w przekonujący sposób pokazali, że liczby są obszarem problematycznym dla tłumaczy ustnych wymagającym od nich większego zaangażowania środków poznawczych, a więc wymagającym większego wysiłku poznawczego. Na gruncie polskim potwierdzili więc istniejące już w tym zakresie wyniki badań na tłumaczach ustnych pracujących w innych parach językowych niż język polski/język angielski.

Ostatnia praca cyklu pt. „Interpreting as a stressful activity: Physiological measures of stress in simultaneous interpreting” ukazała się w czasopiśmie *Poznań Studies in Contemporary Linguistics* (70 punktów w punktacji Ministerstwa Edukacji i Nauki). Celem opisywanego w artykule studium pilotażowego było zbadanie, jak szybkość wypowiedzi źródłowej wpływa na doświadczany przez tłumacza symultanicznego stres. Miarą stresu były wskaźniki psychofizjologiczne – poziom tętna oraz poziom ciśnienia krwi. W wyniki analizy uzyskanych podczas eksperymentu danych dr Paweł Korpala stwierdził, że rzeczywiście, to szybciej podany tekst źródłowy jest bardziej stresujący, co uwidoczniło się w podwyższonym tętnie. Pomiar ciśnienia krwi nie pozwolił na wyciągnięcie podobnych wniosków, stąd – jak pisze w swoim artykule Habilitant – nie będzie ono już mierzone w dalszych badaniach. W pracy dr Paweł Korpala omawia także niektóre dane jakościowe (np. na temat czynników stresujących czy strategii radzenia sobie ze stresem w tłumaczeniu ustnym), które pozyskane zostały w toku wywiadów z uczestnikami eksperymentu.

Podobnie jak w przypadku poprzednich prac Habilitanta, ocenianemu artykułowi należą się wysokie noty, ponieważ opisuje ważne z punktu widzenia badań nad psycho-afektywnością tłumacza ustnego zagadnienie – stres oraz jego fizjologiczne przejawy. Artykuł zawiera także ciekawy przegląd literatury oraz przystępny opis zastosowanej metodologii. Z tego względu, należy ocenić go pozytywnie.

Podsumowując omawiane powyżej artykuły cyklu przedłożonego jako osiągnięcie w związku z postępowaniem habilitacyjnym można zauważyć (o czym również pisze sam dr Paweł Korpala) trzy główne obszary badawcze, w ramach których swoje badania prowadzi Habilitant: (1) psychofizjologia stresu w tłumaczeniu ustnym; (2) psychofizjologia emocji w tłumaczeniu ustnym; (3) psychofizjologia przetwarzania wartości liczbowych w tłumaczeniu symultanicznym. Należy także odnotować zainteresowanie dr. Pawła Korpala metodologią badań psychofizjologicznych stosowaną w studiach nad przekładem.

W opinii recenzenta, wszystkie części cyklu zasługują na ocenę pozytywną. Pokazują one, że przekładoznawcy coraz więcej uwagi poświęcają czynnikom psycho-afektywnym w tłumaczeniu ustnym, ponieważ również i one są aktywowane podczas pracy tłumacza ustnego oraz mogą mieć na nią istotny wpływ. Badania dr. Pawła Korpala jasno wskazują, że obok studiów nad wymiarem kognitywnym tłumaczenia ustnego, warto także rozwijać badania nad psycho-afektywnością. Co więcej, można zaryzykować stwierdzenie, że Habilitant jest jednym z niewielu polskich przekładoznawców podejmujących tematy psycho-afektywności w przekładzie ustnym z wykorzystaniem metod psychofizjologicznych.

Omawiane prace mają dużą wartość poznawczą, o czym świadczy chociażby fakt, że wszystkie ukazały się w prestiżowych dla przekładoznawstwa czasopismach. Oprócz ciekawych i oryginalnych koncepcji badań, wartościowych wniosków, mających implikacje dla dydaktyki i praktyki przekładu ustnego, artykuły te zawierają także bogaty przegląd literatury, zarówno tej najnowszej, jak i starszej, który stanowi dobrą podbudowę dla omawianych badań. Ponadto omawiane części cyklu mają drobiazgowo opisane zastosowanej metodologii. W opinii recenzenta, przedłożony do oceny cykl artykułów stanowi znaczny wkład w rozwój interdyscyplinarnych studiów nad przekładem ustnym i w pełni można go uznać za podstawę do nadania dr. Pawłowi Korpala stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych, w dyscyplinie językoznawstwo.

4. Ocena pozostałego dorobku naukowego

Pozostały dorobek naukowy Habilitanta jest bogaty i różnorodny. Obejmuje on zarówno artykuły opublikowane w prestiżowych czasopismach (np. *Across Languages and Cultures* (100 punktów), *Skandinavskaya Filologiya* (140 punktów) czy *Polish Psychological Bulletin* (70 punktów)), jak i rozdziały w monografiach wydawanych przez renomowane wydawnictwa (np. Routledge). Godne odnotowania jest autorstwo rozdziałów w publikacjach stanowiących materiały dydaktyczne do nauki przekładu, w tym przekładu ustnego (np. praca *Tłumacz – praktyczne aspekty zawodu* wydana przez Wydawnictwo Naukowe UAM czy książka *Dydaktyka przekładu ustnego* wydana przez Stowarzyszenie Inicjatyw Wydawniczych). Innym istotnym wkładem w rozwój przekładoznawstwa jest monografia oparta na rozprawie doktorskiej Habilitanta pt. *Linguistic and psychological indicators of stress in simultaneous interpreting* wydana przez Wydawnictwo Naukowe UAM, która do tej pory jest jedną z ważniejszych prac raportujących badania nad stresem u tłumaczy konferencyjnych.

Dr Paweł Korpala może także poszczycić się dużą cytawalnością swoich prac. W autoreferacie podaje, że – według Google Scholar – jego publikacje były cytowane 268 razy (bez autocytowań), sumaryczny Impact Factor wynosi 4,764 (według Bazy Wiedzy UAM), a Indeks Hirscha – 9 (według Google Scholar). Wskaźniki te należy uznać za wysokie, co z kolei świadczy o dużej rozpoznawalności międzynarodowej Habilitanta oraz istotnym zaangażowaniu w międzynarodowe życie naukowe w zakresie badań przekładoznawczych.

W tym miejscu warto wspomnieć o wyraźnie zarysowanej tendencji w dorobku Habilitanta. Większość prac opublikowanych do tej pory jest anglojęzyczna i podczas gdy jest to zrozumiałe w obliczu potrzeby internacjonalizacji nauki i popularyzacji wyników badań oraz uzasadnione wykształceniem i obszarem filologicznym (anglistyką), w jakim działa dr Paweł Korpala, dobrze by było, aby wyniki przynajmniej niektórych badań były podstawą prac w języku polskim, aby polscy przekładoznawcy działający w obszarze innych filologii, a nieznający języka angielskiego, mogli zapoznać się z tym ciekawym, oryginalnym i wartościowym dorobkiem.

O tym, że prowadzone przez dr. Pawła Korpala badania naukowe są cenne, świadczą liczne nagrody, które uzyskał od 2010 r. (od studiów licencjackich). Warto w tym zakresie wymienić stypendium przyznane przez Europejskie Towarzystwo Przekładoznawcze (EST) za najlepszy projekt doktorski (2014 r.), stypendium im. dr. Jana Kulczyka dla wybitnych doktorantów za szczególne osiągnięcia w pracy naukowej (2015/2016), a także stypendium START Fundacji na rzecz Nauki Polskiej (2018 r.), Nagrodę Komitetu Językoznawstwa PAN za wybitne osiągnięcia naukowe (2018 r.), tj. za monografię opartą na rozprawie doktorskiej oraz stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla wybitnych młodych naukowców (2019 r.). Ostatnim wyróżnieniem, które Habilitant wymienia w swoim autoreferacie, jest uzyskanie statusu finalisty w 22 edycji Nagród Naukowych „Polityki” (2022 r.). Te liczne wyróżnienia, stypendia i nagrody są namacalnym potwierdzeniem, że działalność naukowa Habilitanta odznacza się wysoką jakością.

Podsumowując ocenę pozostałego dorobku naukowego, bez wątplenia należy przyznać, że to dorobek o wysokiej jakości.

5. Ocena współpracy naukowej w więcej niż jednej instytucji naukowej

O tym, że Habilitant prowadzi intensywną współpracę naukową, świadczy fakt, że od 2018 r. jest on członkiem zespołu badawczego realizującego projekt EMOTRA na Uniwersytecie w Murcji. Efekty tej współpracy widoczne są w kilku publikacjach naukowych, które powstały we współautorstwie z prof. Aną Marią Rojo López, a także we wspólnym wystąpieniu konferencyjnym we wrześniu 2021 r. W związku ze współpracą z Uniwersytetem w Murcji Habilitant pełnił także funkcję opiekuna stażu naukowego Rosany Esquinas López – doktorantki tegoż uniwersytetu, która realizowała pobyt badawczy na Wydziale Anglistyki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w 2022 r.

Drugim obszarem współpracy naukowej był pobyt (od stycznia do czerwca 2021 r.) na Uniwersytecie Północnej Karoliny w Charlotte, w Stanach Zjednoczonych, gdzie dr Paweł Korpala – w ramach Programu Fulbrighta – realizował projekt badawczy pt. *Psychological and physiological stress in community interpreting* we współpracy z dr. Christopherem D. Mellingerem, z którym Habilitant dwukrotnie prezentował wyniki badań naukowych na temat powiązań pomiędzy językiem, emocjami i stresem u tłumaczy środowiskowych. Ponadto, w ramach współpracy, obaj badacze są współautorami pracy pt. „Self-care strategies of

professional community interpreters”, która ukazała się w prestiżowym czasopiśmie *Translation, Cognition and Behavior* w 2022 r.

W swoim autoreferacie Habilitant wymienia także zaangażowanie w prace międzynarodowego stowarzyszenia Young Academy of Europe jako członek zarządu i przewodniczący Komisji Selekcyjnej. Oprócz tego działalność międzynarodowa dr. Pawła Korpala to członkostwo w międzynarodowych towarzystwach zajmujących się badaniami przekładoznawczymi, przynależność do międzynarodowych zespołów badawczych oraz uczestnictwo w międzynarodowych projektach naukowych. Udział w licznych konferencjach naukowych o międzynarodowej randze oraz pełnienie funkcji recenzenta dla wielu międzynarodowych, często bardzo prestiżowych, czasopism (np. *Interpreting: International Journal of Research and Practice in Interpreting*, *The Interpreter and Translator Trainer*, *Target: International Journal of Translation Studies*, *Translation and Interpreting Studies*, *Perspectives: Studies in Translation Theory and Practice* czy *Onomázein*) dopełniają obrazu Habilitanta jako naukowca prowadzącego ożywione międzynarodowe kontakty naukowe oraz zaangażowanego w bogatą i wartościową współpracę z ośrodkami zagranicznymi. Z tego też powodu, nie ma żadnych wątpliwości, że ten aspekt działalności dr. Pawła Korpala należy ocenić niezwykle wysoko.

6. Ocena działalności w zakresie grantów i projektów

Jeśli chodzi o działalność w zakresie grantów i projektów, dr Paweł Korpala w swoim autoreferacie podaje, że pełnił funkcje zarówno kierownika, wykonawcy, jak i badacza w kilku projektach. Już przed uzyskaniem stopnia doktora (tj. od grudnia 2014 r. do lutego 2015 r.) Habilitant uczestniczył jako asystent w pracach zespołu realizującego projekt finansowany ze środków Narodowego Centrum Nauki (projekt: *Proces decyzyjny w parafrazie i tłumaczeniu – projekt Para-Trans*; kierująca projektem: dr hab. Bogusława Whyatt, prof. UAM; okres realizacji: od 2013 r. do 2016 r.). W roku 2018 dr Paweł Korpala zakończył realizację projektu *Przetwarzanie danych liczbowych w tłumaczeniu symultanicznym: Badania okulograficzne*, na który pozyskał finansowanie z Narodowego Centrum Nauki i którego realizacją kierował. W latach 2016-2017 był także wykonawcą w innym projekcie finansowanym z funduszy Narodowego Centrum Nauki (projekt: *Wpływ języka obcego na wymowę w języku ojczystym w tłumaczeniu symultanicznym*; kierująca projektem: dr Katarzyna Stachowiak; okres realizacji: od 2016 r. do 2018 r.).

Obecnie Habilitant kieruje projektem *Tłumacz współodczuwający: Język emocjonalny w tłumaczeniu ustnym*, finansowanym przez Narodowe Centrum Nauki, którego zakończenie przewidywane jest na 2023 r. Ponadto jest on wykonawcą w innym projekcie, na który uzyskano grant z Narodowego Centrum Nauki (projekt: *Serce na języku: Neurofizjologiczne podstawy produkcji mowy emocjonalnej w dwujęzyczności*; kierujący projektem: dr Rafał Jończyk; okres realizacji: od 2021 r. do 2025 r.) oraz badaczem w projekcie międzynarodowym finansowanym przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Tłumaczy Konferencyjnych (AIIC) (projekt: *Inside the virtual booth: The impact of remote interpreting settings on interpreter experience and performance*; kierujące projektem: dr hab. Agnieszka Chmiel, prof. UAM oraz dr Nicoletta Spinolo z Uniwersytetu Bolońskiego (okres realizacji: od 2021 r. do 2022 r.)).

Wyżej przytoczone fakty bezsprzecznie pokazują, że dr Paweł Korpala odnosi sukcesy w aplikowaniu o środki zewnętrzne na realizację własnych projektów badawczych, a także jest chętnie zapraszany do współpracy naukowcem. W związku z powyższym działalność w zakresie pozyskiwania funduszy na realizację projektów naukowych oraz współpracy naukowej w ramach takich badań należy ocenić bardzo wysoko.

7. Ocena działalności w zakresie uczestnictwa w konferencjach krajowych i międzynarodowych

W swoim autoreferacie dr Paweł Korpala podaje, że dotychczas uczestniczył w 38 konferencjach naukowych w Polsce i za granicą. Warto zwrócić uwagę, że Habilitant zawsze uczestniczył w tych wydarzeniach aktywnie, przedstawiając prezentacje albo postery, samodzielnie lub we współpracy z innymi naukowcami.

Większość konferencji zagranicznych, w których brał udział dr Paweł Korpala, to ważne z perspektywy studiów przekładoznawczych wydarzenia naukowe (np. kongresy Europejskiego Towarzystwa Przekładoznawczego (EST), konferencje Międzynarodowego Towarzystwa Przekładoznawstwa Studiów Interkulturowych (IATIS), czy spotkania naukowe Międzynarodowej Stałej Konferencji Uniwersyteckich Instytutów Kształcących Tłumaczy Pisemnych i Ustnych (CIUTI)). Godnym odnotowania jest także fakt, że w trzech przypadkach Habilitant występował

| Recenzja dorobku dr. Pawła Korpala w związku z postępowaniem habilitacyjnym w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo prowadzonym przez Radę Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

(samodzielnie lub we współpracy z innymi naukowcami) z prezentacją na zaproszenie (w 2017 r. – w Genewie; w 2019 r. – w Murcji oraz w 2022 r. – w Sztokholmie), co pokazuje, że Jego badania doceniane są przez międzynarodowe środowisko przekładoznawcze.

Równie istotne jest to, że dr Paweł Korpala prezentuje wyniki swoich badań naukowych na konferencjach organizowanych przez ośrodki polskie (np. na konferencji *Young Linguists' Meeting in Poznań* (np. w 2021 r.) organizowanej cyklicznie na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza, na konferencji *Points of View in Translation and Interpreting* (w 2017 r.) oraz na kongresie Konsorcjum do Badań nad Edukacją Tłumaczy (CTER) (w 2016 r.) organizowanych przez Uniwersytet Jagielloński, czy na *V Polskiej Konferencji Eyetrackingowej* organizowanej w murach Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego im. Jana Pawła II w Lublinie w 2017 r.). W ten sposób Habilitant przyczynia się do rozpowszechniania wyników swoich dociekań naukowych oraz – ogólniej – do popularyzacji badań nad przekładem ustnym, które w Polsce podejmowane są zdecydowanie rzadziej niż studia nad przekładem pisemnym.

Biorąc pod uwagę powyższe fakty dotyczące udziału dr. Pawła Korpala w konferencjach naukowych, bez wątplenia ten aspekt działalności naukowej należy ocenić wysoko. Liczny udział w międzynarodowych spotkaniach naukowych, a także zaproszenia do wygłoszenia wykładów plenarnych świadczą o dużej rozpoznawalności Habilitanta w międzynarodowym środowisku przekładoznawczym.

8. Ocena działalności organizacyjnej

Dr Paweł Korpala może pochwalić się bogatym dorobkiem w zakresie działalności organizacyjnej. Uwidacznia się to na kilku polach. Po pierwsze, Habilitant jest aktywny w zakresie organizacji nauki, ponieważ współorganizował trzy sesje tematyczne na trzech konferencjach międzynarodowych, a od 2020 r. jest członkiem Komitetu Redakcyjnego czasopisma *Interpreting and Society. An Interdisciplinary Journal* oraz aktywnie działa w organizacji Young Academy of Europe.

Po drugie, jako Ambasador Programu Fulbrighta (2021-2023) w regionie poznańskim, jest on odpowiedzialny za organizację wydarzeń promujących program, udziela pomocy kandydatom w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych oraz współpracuje z innymi Ambasadorami i absolwentami programu. Poza tym, jak wspomniano powyżej, Habilitant aktywnie działa w organizacji Young Academy of Europe.

Po trzecie, dr Paweł Korpala dotychczas pełnił różne funkcje organizacyjne na macierzystej uczelni. Był, między innymi, opiekunem roku studentów anglistyki, członkiem Komisji Dyscyplinarnej dla Doktorantów, kierownikiem Studiów Podyplomowych Kształcenia Tłumaczy Specjalistycznych, osobą odpowiedzialną za stronę internetową Zakładu Studiów nad Przekładem. Ponadto jest członkiem Rady Naukowej Dyscyplin Językoznawstwa i Literaturoznawstwa UAM oraz członkiem Rady Programowej studiów w zakresie tłumaczenia konferencyjnego polsko-angielskiego oraz w zakresie tłumaczenia kreatywnego i specjalistycznego.

Nie ma więc żadnej wątpliwości, że Habilitant i na tym polu wyróżnia się i zasługuje na wysoką ocenę.

9. Ocena działalności dydaktycznej

Jako pracownik badawczo-dydaktyczny dr Paweł Korpala prowadził dotychczas różne zajęcia dla studentów anglistyki (na różnych latach). Do kluczowych kursów nauczanych przez Habilitanta należą zajęcia praktyczne z przekładu ustnego i pisemnego, zajęcia ze sztuki wystąpień publicznych, kursy z zakresu praktycznej nauki języka angielskiego czy gramatyki kontrastywnej. W swoim dorobku dydaktycznym dr Paweł Korpala ma także prowadzenie zajęć seminaryjnych, w wyniku których wypromował dotychczas siedem prac licencjackich oraz osiem prac magisterskich. Recenzował on także prace dyplomowe na swoim macierzystym uniwersytecie, a także na Uniwersytecie Bolońskim. Ponadto w 2022 r., jak już wcześniej wspomniano, opiekował się naukowo doktorantką Uniwersytetu w Murcji – Rosaną Esquinas López, która odbywała w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza staż naukowy. Do pozostałej działalności dydaktycznej Habilitanta można zaliczyć opiekę nad kołem naukowym oraz opiekę nad grantami studenckimi. W związku z uzyskiwaniem wysokich ocen w ankietach studenckich dr Paweł Korpala był nominowany do nagrody „Praeceptor Laureatus” – wyróżnienia przyznawanego najlepiej ocenianym przez studentów nauczycielom akademickim Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

| Recenzja dorobku dr. Pawła Korpala w związku z postępowaniem habilitacyjnym w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo prowadzonym przez Radę Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Do dydaktyki pozauniwersyteckiej należy zaliczyć kilkukrotne współprowadzenie warsztatów z technik tłumaczenia liaison, konsekwentnego i symultanicznego w ramach współpracy pomiędzy poznańską anglistyką a fundacją FreeLING, która zajmuje się, między innymi, kształceniem tłumaczy oraz promowaniem zawodu tłumacza.

Podsumowując, dr Paweł Korpala ma bogate doświadczenie dydaktyczne, które zgodne jest z Jego profilem naukowym. Wszystkie wymienione powyżej działania w ramach dydaktyki należy ocenić pozytywnie.

10. Ocena działalności popularyzatorskiej

Oprócz intensywnej działalności naukowej, organizacyjnej i dydaktycznej, dr Paweł Korpala jest także aktywny w obszarze działalności popularyzatorskiej. Prowadził lub współprowadził liczne zajęcia – prezentacje, warsztaty czy wykłady – na temat różnych aspektów przekładu pisemnego i ustnego oraz uczenia się języków obcych, w ramach wydarzeń popularyzujących naukę. Brał udział, między innymi, w kilku edycjach Poznańskiego Festiwalu Nauki i Sztuki, Nocy Naukowców czy Nocy Anglistów. Do działalności popularyzującej badania naukowe, głównie nad przekładem ustnym, należą także wystąpienia i warsztaty prowadzone dla studentów zrzeszonych w kołach naukowych Wydziału Anglistyki. Innymi działaniami w zakresie popularyzowania nauki, którymi może pochwalić się Kandydat do stopnia doktora habilitowanego, są wywiad, którego dr Paweł Korpala udzielił miesięcznikowi UAM „Życie Uniwersyteckie” na temat odczuwania stresu przez tłumaczy ustnych oraz, niewymieniona w autoreferacie ani wykazie, rozmowa (opublikowana w formie podcastu) przeprowadzona dla projektu Pulsar (<https://www.projektpulsar.pl/>), w której opowiada o tłumaczeniu ustnym, towarzyszącym tej działalności językowej emocjom i stresowi. Jest to niewątpliwie jedna z najnowocześniejszych metod popularyzacji nauki.

Opisana wyżej działalność w zakresie popularyzacji nauki jest bogata oraz cenna, stąd również i ten aspekt działalności Habilitanta zasługuje na uznanie.

11. Konkluzja

Biorąc pod uwagę wyrażone powyżej oceny cząstkowe poszczególnych aspektów działalności dr. Pawła Korpala, w opinii recenzenta, nie ma wątpliwości, że mamy do czynienia z badaczem ambitnym, korzystającym w prowadzonych przez siebie, często nowatorskich, badaniach przekładoznawczych z bogatego instrumentarium metodologicznego, który odważnie wchodzi na dotychczas nieeksplorowane ścieżki naukowe, podejmując studia nad ważnymi z perspektywy praktyki i dydaktyki przekładu ustnego zagadnieniami. Zasługuje On więc w pełni na uzyskanie statusu samodzielnego pracownika nauki.

Z tego powodu, z wielką przyjemnością stwierdzam, że dorobek naukowy, dydaktycznych oraz organizacyjny dr. Pawła Korpala w pełni odpowiada kryteriom stawianym przed kandydatami do stopnia doktora habilitowanego przewidzianymi przepisami art. 219 ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* i w związku z tym w pełni popieram starania Habilitanta oraz wnioskuję o dopuszczenie dr. Pawła Korpala do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

dr hab. Marcin Walczyński

